

Sy-li spěwał,
Pilnje dželał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócn
Napoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spar měrnj
Cerstwość da.

Njeh ty spěwaš
Swěrnje dželaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh čí khmana
Ziwnosć je;
Ziwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će. F.

Sserbske njedželske łopjeno

Budyschinje

20. haprjeje 1930

Bauzen

Samolwity redaktor farar Wyrjac w Mošacizach. — Čišto a nallad Smolerjez Inihicizščernje a knihańje, sap. dr. i wobm. ruł. w Budyschinje
Wukhadža toždu kobotu a płaczi štwórczłětnje 108 łotych pienjeźłow

Jutrowniczka.

1. Pětra 1, 3—9.

Ahwaleny budź Bóh a tón Wótz našeho Knjesa Jesom Khrysta! Tak dženka we naš a wokoło naš wyška a juška. Haj, njeje tak, kaž by zyla kreatura kóbu šawyska? To je jutrowna móz, kotraž do wšěch šacžehnje, wšěch wocžerstwi a wustrowi. Kóžde lěto pšchindže snowa na semju a pšchinješe nam postrow wot Božej nješkónčnej lubosće a šmilnosće, kotraž da wšěmu šažo šo wobnowiciz a wozuciziz tež šasparnej duški, šo by špósnała Božu krašnošć wšchudžom, najprjedy šama we šebi, a šobu špěwala: Ahwaleny budź Bóh a tón Wótz našeho Knjesa Jesom Khrysta,

Kiž je naš po šwojej wulkej šmilnosći šnowa porodiz na žiwu nadžiju. Haj, to je jeho šmilnosć škutkowala, šo šmy žiwí a wo tym wěm, šo mamy nadžiju a to žiwu. Tak je wón naš, žyše čłowještvo, po duški a po duchu šnowa porodiz; je čěmnošć šmjercze šacžeriz a nam šašchžepiz šwětło žiwjenja. Tuta jeho šmilnosć je nam wšchittim šo šjewika, je naša nadžija a jenicizny pšches nju šmy š nowemu a wopravdžitemu žiwjenju powołani. Našche škutki nam nicžo njepomhaja, naš njemóža wumóz š žiwjenju, nam njemóža dacž nadžiju. To je našonjenje našeho žiwjenja: Čim bóle šo špušchžamy na našche škutki, čim bóle šmy wupušchženi. Našha nadžija je šažožena

pšches horjestacze Jesom Khrysta wot morwnych! Šo wón njeje w šmjerczi wštal ale štaniz, to je našha wješelosć, našha nadžija, našche wumóženje, našche žiwjenje. Wón, kiž bě Bóh a čłowješ w jenym, Boži Šsyn, je šaka čłowješ wu-

mrěš, bu wot Boha šbudženy a š nim my wšchitzny, ša šotrychž je wón hrěchi a šlósčje nješ. Našche hrěchi šu wštale w rowje a š nimi šmjerciz; prawdosć pšched Bohom a š nej žiwjenje ša naš wšchěch je š nim š rowa wuška. Ach čłowječe, čžehodla čžwilujesh šo we šwojich myšlach a njehašch wěriciz? Čžehodla padnjesh pšchego šažo do štareho šmyška, šo čžesh šam dosć čžiniciz ša šwoje hrěchi? Šdže čžesh tu šapocžeciz a hdy budžesh šotowy? Wěš do Khrystuša, dowěš šo šemu, wěš, šo šy wumóženy a živy, a tak šapocž nowe žiwjenje! Šako wumóženy šcheshžijan dži pšches šwoje žiwjenje; a wšcho, šchtož čžiniš, čžin tohodla, dokelž je wón šebje wumoh! To budž šebi mēra šwojich škutkow. Š o t o m šu še dobre a Bohu špodobne, niz šame wot šo. Wšchesjednosć budže w šwojim žiwjenju, mjes šwojimi myšlemi, mjes šwojej dušhu a mjes šwojim čžinjenjom, šwojim žiwjenjom. W tym šy šnowa porodženy a šutón šowny šarod šraje pšches ducha, pšches Boho Ducha š wěčnej šbožnosći. Tak budže šo šoswjaciz wšcha šnerunosć žiwjenja; po špyšowanjach šokaša šo krašnošć, po čžaku wěčnosć, po šwěče Khrystuša,

šotrehož nješicze widželi a wšchal šeho šubujecze, a něš do šeho wěricze, šačžrunjež šeho šjewidžicze, to budžecze šo wješeliciz š njewurjeknjeny a krašnym wješelom a šonž wšchjeje wěry šostacž, dušchow šbožnosć! Tuta wēra šutrowna wēra, to je to wulke, haj najwjetšche na šemi. Šo by šola šez we naš šo šjewika! Š šaka šbožnosć šo my wěm, šo we naš je: pšches šwjašhu šchženizy šmy š Khrystušom šjednočeni, štanjeny je naš a my šeho, š nim šmy wumrěli a š nim pšchego šnowa šstawamy š nowemu žiwjenju we wěry džer wote dnja čžje šona šošč we naš. Šošč šez šy we nej, šo

jako wumoženy we wjekełosczi sbóžneho wobředžerja wyščasch
a juščasch: Khwaleny budž Bóh a tón Wótz našeho Knjesa
Jesom Khrysta, kiž je naž po swojej wulkej šmilnošczi snowa
porodžił na žiwu nadžiju pšches horještacze Jesom Khrysta
wot mornych!

Khryšt je i rowa stanył
a se wšchej' martry czahnył;
šo i teho mamy šadowacž,
a Khryštuž chze naž trošchtowacž,
Kryrie eleis.

Hdy wón njeby stanył,
by do hele šwět padnył;
hdyž nětk pał i rowa stanył je,
my Jesom Khrysta kwalimy,
Kryrie eleis.

Halleluja halleluja,
halleluja, šo i teho mamy šadowacž,
a Khryštuž chze naž trošchtowacž,
Kryrie eleis.

Jutrowny fěrłusch.

Šłóž: Božo, Knježe, teho šwěta.
Jesuž Khryštuž, kral našch, štawa
Pšchekraňjenn! Se šmjerče
Šłowa jeho, prjedy krawawa,
Žiwa šbėhnyła šo je!
Nětk šej Knježe Jesužo,
Twarisč šwoje kralestwo!

Wotucz! Kšesćijanstwo, stawaj,
Džij ša Knjesom Jesužom!
Bohu czešč, džak, kħwalbu dawaj
S nanajwyšim wješelom!
Jesuž, Šbóžnik i rowa dže,
Nježe šbóžne wješele.

Stawaj nětko se šrudoby,
Bóh cze we njej nochze mēcž.
Jeho trošcht pušchčž do wutrobny,
Wón chze šylny i woczow štrēcž.
A njemu pošbėhń woblicžo,
Placža, šylnow woštaj šo!

Stawaj i drėmanja a i mrēcža
A nowom', wješlom' žiwjenju.
Stopny Knjesowe cži šwēcža
Tak, kaž hwěšdy na njeby.
Šrěchi wšchė šo wuškėtaj,
Bohu džak, czeščž šaspėwaj!

Stawaj i njewėry a i bėwda
Wěra dženka šwjedžen ma! —
Duška tak šy jara kħuda,
Hdyž šy i wėry padnyła! —
Wěra dženka šo šawješel,
So je šbity — njepšhecžel!

S Jesužom tež stanješch i rowa!
To je powěščž jutrowna!

Row cze wēcžnje njewobkhowa,
Knjes cze i njeho šawoła!
Kaž šo šbóžnje nadžiješch,
Žiwny i rowa pocžehnješch!

Spėwaj halleluja šwoje
A czeščzi Knjesa Jesuža.
Njebyka, kiž nětko twoje,
S tobu tež šo wješela,
So ma Khryštuž dobyče
Nětk do wšcheje wēcžnošcze!

J. W.

Ruske jutry.

W Ruskej bėchu šwucženi, šo šo w pošlednim czažu do
rócznych czažow agitazija pšhecžiwu kšesćijanstim žyrtwjam
pšchego šbóžni. Wošebje bė to štajnje do hód tak. Lětko to
njeje lěpje. Tuhwilu dže to pšhecžiwu jutram. Esu tam ša-
pocželi woprawdžitu wójnu pšhecžiwu jutram. Tuta pał nje-
dyrbi byčž i jutrownym šwjedženjom škóncžena, ale ma šo
hacž k 15. meji dale wješčž. Jutry pał ma šo rošhudne wojo-
wanje štacž.

Džen 19. haprleje maja byčž šjawne demonstrazije pšhe-
cžiwu nabožinje na torhošchčach a druhich městnach. Toho-
runja budžejja pšchedštajenja, kotrež šu šama agitazija pšhe-
cžiwu nabožinje a wěrje. Ša jutrownicžtu pšchihotuja wokoło-
czahanje hobrskich cžrjódow. Šo pšhecžiwu nabožinje tež i pla-
šatami wojuja, njetrjeba šo halle wošebje našpomnicž, štawa
šo to tola tež pola naž hižo. A radio šmėje nadawł, šchčuw-
nje pšhecžiwu žyrtwi rošchěrjecz.

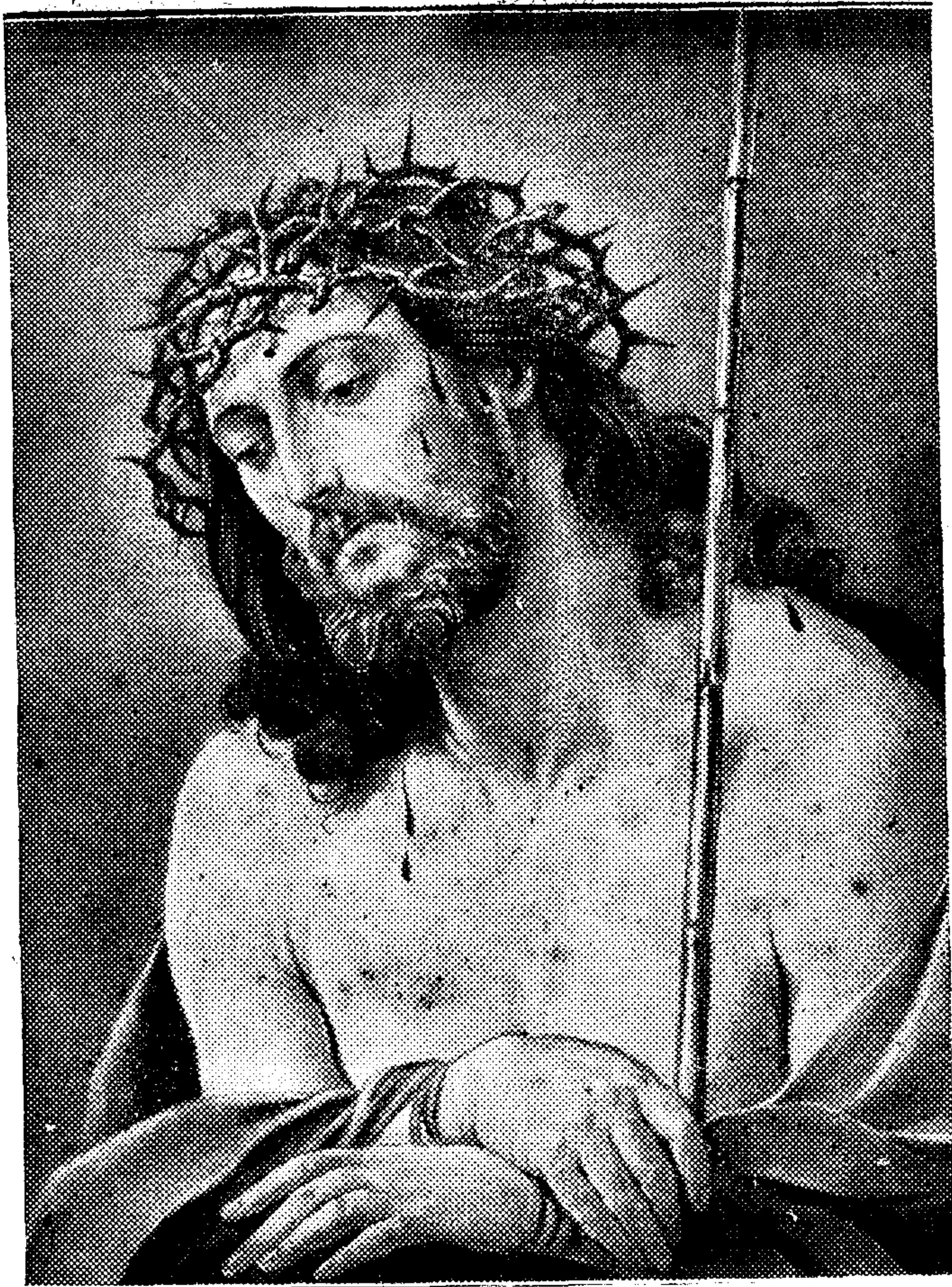
Dželańništwa maja tutu wójnu nawjedowacž. Rada džė-
lańništwow — Gewerkšchaften — w Moškwje je wošjewika, šo
pšchindže kóždy šwjašł dželańništwow, kotryž šo na tutej wój-
nje pšhecžiwu jutram njewobdželi a šobu njewojuje, jako
„deserteur nabožinje napšhecžiwneje fronty“ na cžornu
liščinu. —

Tuta wójna pšhecžiwu jutram hromadže i druhim wo-
jowanjom pšhecžiwu nabožinje hacž i wšchu nadžiju, kotryž
móžachu powěščž pošlednich njedžel šbudžicž. Šsnadž njebė-
chu tež doznyła tak myškłene kaž kłincžachu, ale bóle tohodla
rošchěrjene, wukraj šmėrowacž.

Myškłimy šebi, šo budža runje šute jutry tyžazy a ty-
žazy w Ruskej najnutrnišcho šobu šwjeczicž — tak, kaž to nje-
dawno cžitachmy, šo šu tam se žadoščziwey a tradazej wutro-
bu hody šobu šwjeczili. A pola naž?

Cžichi pjatt.

Turnarjo bėchu ša Cžichi pjatt wulku wěz — Kunštur-
nen — Dreistadtetampf — postajili. Pruska wušknoščž je to
šakasaka. Barlišny turnarjo mējachu ša nušne, pšhecžiwu tu-
tej šakasni protestowacž w šhromadžińnach a resoluzijach.
S tym wuškłenychu, šo tež nětk hišchče dopóšnali njebėchu, šo
je Cžichi pjatt najwyetšchi a najwažnišchi džėn kšesćijanstwa.
My ewangelisžy šwjeczimy jón jako tajki, njech tež katolska
žyrtrej tu našad woštaka, hacž runjež telko druhich šwjedže-
njow šwjeczji. My ewangelisžy wuškławamy pał i tym, šo Cžichi
pjatt jako wulki šwjaty džėn šwjeczimy, šo mamy w Jesom
cžėrpjenju a wumrēcžu ša naž jenicžki, šdobom pał došahazy
škutk wumožjenja.

Czerpijazy Sbožnik.

Swětaŕslawny wobras italskeho molerja Guida Renija.

Ruske pšchescěhanje.

Wo nim pšchithadžeja tať wšchelatore powěsće, so nje-
wěšć, šćto i tuteje měšćenzy je wěrnó a šćto níz. Ale njed
žu tam tež šaŕakli „bjesbóžni“ žo šarocžili, ša pjecž lět šnicžicž
wšchu nabožinu, jutrowny Knjes Khrystuš tola kraluje, a tež
Ruska budže jemu, hdnž je cžaž ša nju tu, spěwacž žwoje
jutrowne haleluja.

Snate je, šo wot našymy 1928 ruski šwjašt „bjesbóžnyh“
po žwojim tehdy poštajenym pjeczłětnym porjedže wojuje ša
pšchewjedženje wěšćnyh hošpodaršćich šažadow. S tutym žu nětk
šjednocižili podobny pjeczłětny porjad ša pšchewjedženje bjes-
bóžnyh šažadow pšchecžimo nabožinje. Chzedža dozpicž, šo
šmėje šwjašt bjesbóžnyh 1. oktobra 1933 17 000 000 dorosćže-
nyh žobušćawow a 18 000 000 młodošćnyh; tole pošlednje
praji, šo maja tehdy bycž wšćh džecž, kotrež žu 8 hacž 14 lět
štare, w šwjaštu bjesbóžnyh. Dale ma ša pjecž lět, t. r. hacž
i 1. oktobrej 1933 bycž šlemjeny a šnicženy wšćhón nabožny
woliw žwožby; tež žanyh wěrjazyh wučerjow tam wjazny nje-
šmē bycž. Wnšćšće šćule a university a šeminary maja toho-
runja bjesbóžnošći žo pšchewbrocžicž a nowe tajke wušćawny
bjesbóžnošće žo šažozicž. Čžažopiž „Bjesbóžny“ dyrbi žo tať
rosmnožicž, šo šćončnje na 1 500 000 cžizłow nałkada
pšchindže.

Šemy hižo tať daloko.

Mjenujazy tať daloko, šo dyrbimy jako něšćto wurjadne
• njewšćedne šapižowacž, hdnž žo něhdže něšćtón šprawy
wopožaže?

Čžitacžmy pod napižmom: „Ach dies ist da!“ něhdže
tole: Wobras i Aleksandroweho naměšta w Barlinje. Kri-

pawny žedži w jědžatym šćole ša šćhorny a pšchedawa šćwa-
blicžki. Knjes, wacžof akćow pod pažu, pšchistupi a dže jemu
něšćto wotkupicž. Wón pať ma jenož pjeczšćriwnať. Pšcheda-
wať njemóže wuměnicž. Tuž woła hólza i žebi, kotryž runje
nimo bēži: „Ty, dobēž ras tam do forczmy a wuměń tole!“
Šólz wošmje pienjes a bēži. „Šnajecže dža wy toho?“ žo
knjes woprašća. „Ně, nješnaju!“ wotmołwi šćipawny. „Šdnž
pať wón nětko šažo njepšchindže!“ praji šćarosćžimje knjes se
wacžofom pižmow. Křipawny šćnaje žwět lěpje. „Tón pšchindže
šažo!“ bē wotmołwa. A hlej, tu je hólz hižo a nješe pienjesny.
Je wotedawšći dže dale, ničžo njepřajiwišći, ničžo žebi nje-
žadawšći.

Aleksandrowe naměšto je žćjedžišćežo proletarišćeho Bar-
lina a wěšćeho wulkoměšćežanšćeho žiwjenja, kotrež cži hewať
hinajšće mjeswocžo połašuje.

Wo nowych žerbsćich spěwaršćich.

Šćtóz je žwěru šćowny spěwaršćich spěwať, je tež nama-
kať, šo maja porjedženki ryma dla. Tu pať žmy hinať hacž
pšći rěcžnyh šćmyłach wšćelateho šćejo wošćajili, šććtož nje-
byčmy cžerpili, by-li šćerlušć nětkle wutworjenny abo pšćelo-
ženny byť. Tať je to hušćizšćo byťo i rymom na „i“. Šacžrunjež
lud wurjekuje a tež spěwa: „w hnadži“, žmy tola pižali: „we
hnadže“, kať žebi rěcž to žada a níz: „w hnadži“, hacžrunjež
bē rym na „i“ třebny. Runje tať ma žo na pšć. i tutym
šćworbami a rymami: „w mjenje, na žwěcže“, hacžrunjež žo
spěwa „w mjeni, na žwěcži“. Tež nješćmy rymej i woli pi-
žali kať dotalne spěwaršće: „pšćicž“, dofelž dyrbjesće to rym
na „icž“ bycž, ale: „pšćiicž“ kať žebi to šćowo žada. Šdžež-
fuli pať bē nětať móžno, žmy wopacžne abo šćpatne rymy
polěpšćecž šćyćali. Šo žmy pšći tym žnadž žny rymcž tam
a žem pšćeměńili, toho žo njemóžacžmy šćinycž. Dotalne
šćowa i wopacžnym abo šćpatnym rymom a dotalne šćowa
i prawym rymom, to je šćwetšća něšćto njemóžne.

W jutrownym šćerlušću 126 : 117 mašć na pšćiřćad
tajki pšćiřćad ša to, šććtož runje rospřacžmy a šćdobom tež ša
to hižo přjedny rošćejane, šo žmy wošćbje wopacžnyh šćworb-
ow šćlowježa wjele pšćeměńjecž měli, tať pšćede wšćem wo-
pacžnyh šćworbom ša pšćichod dla:

Ša žym šemja, tehodla
Do šemje žo dyrbju wrócžicž;
Tola jeho dobrota
Šćlubi i žiwjenju mje šćbudžicž,
Šo byč we wšćej šćařnošći
Ša byť w jeho šćowaršćtwe.

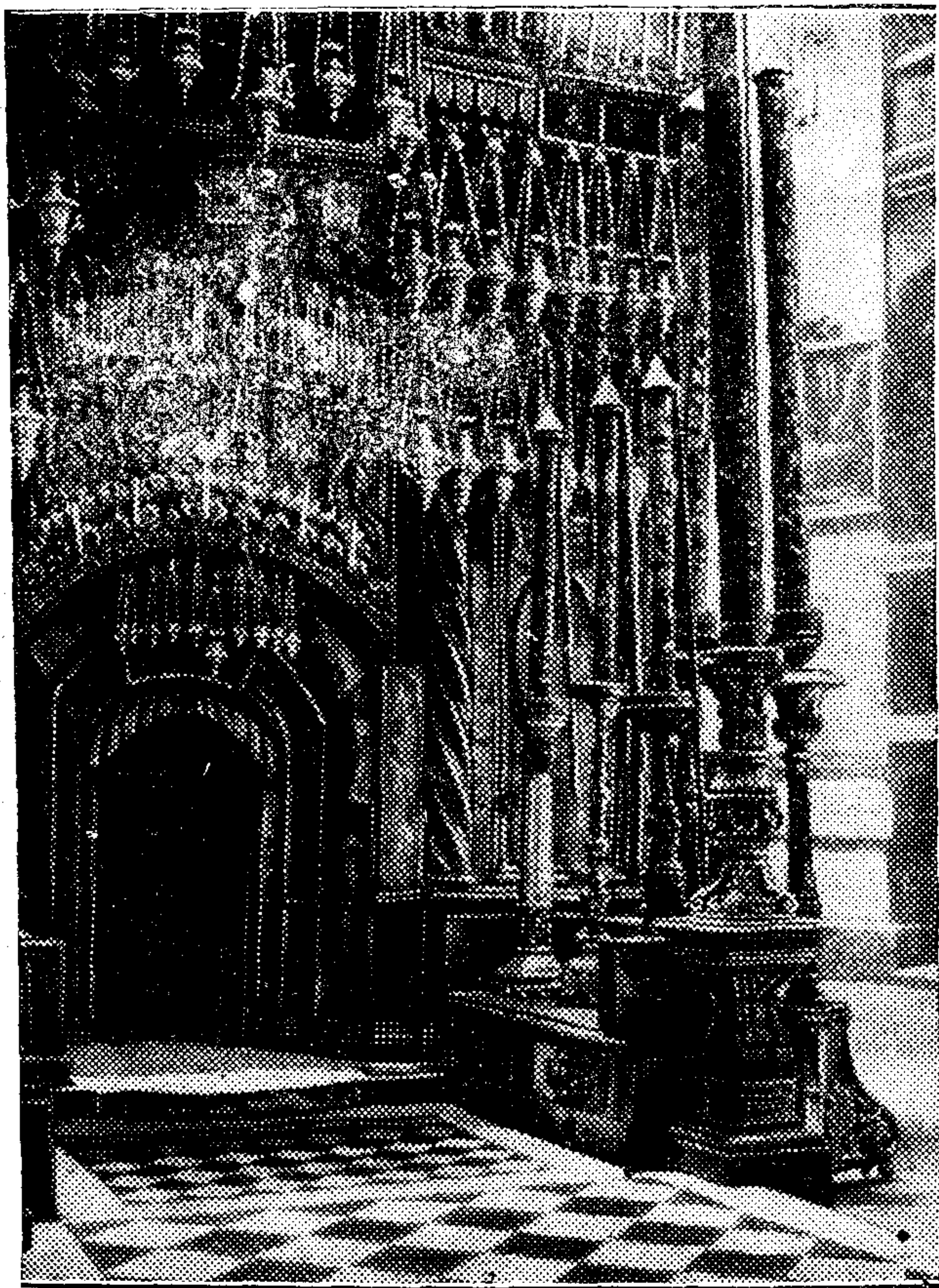
Podobnje žo w šćerlušću 107: 96 pšćežo šažo wošćjetuje:
Ach njewoštaj mje na žwěcže,
Njed wumru, šo žym pšći tebi.

Pšćirunaj tež hišćeže 585,2 : 756,2:

Hacž dotal žwój šćlub džeržať žy
Po žwojej wóćžnej hnadže.
Šćožcž, šo wšćo, šććtož my žćjemny,
Šćo dale derje radži.

Šćary šćerlušć 512 pišće ryma dla „žy“ ša prawe „žym“
a šćdobom tež „pšćidže“ ša „pšćiindže“ a ma tež šćowo „šćitel“,
kotrež žo njepodobawšće. Čžitaj nowe cžizłó 788,5. S njeho
šćdobom šćošćnaješć, šo i lóžkim njeje, něšćto tajke wopacžne
wotšćronicž.

Nucž wopominicz mie, Božo,
 Rač ja hyn sachodny,
 Na hmyertne myhlicz ložo,
 So bych był hotowy.
 Mi sabycz njedaj, prochu,
 Na maru, lašycz a row,
 So w myhłach štajnje nojchu
 Esmjercz, helu, žudny stol."

Wrota do kapale nad rowom našeho Sbožnika w Jerusalemie. Kapala steji w hwyatej rowomej zyrkwi. Jutry pšichadžeja wěrjazy po tyhazach i zylého hwyeta, so bychy so pšichi hwyatym rowje našeho Sbožnika modlili. Je tola jutry, kamjen wot rowa wotwaliwšchi, i njeho štanek.

Protest.

Wojjewichmy tu hižo, so hny tež we Łužyzy hwyobodnošmyhleni na plakatach šchczuwali pšhecziwo zyrkwi a ša wustupjenje i zyrkwe a so bėchu w Lubiju ewangelizy a katolizy šhromadnje pšhecziwo tomu šjawnje protestowali. W Auerbachu w B. bėchu hwyobodnošmyhleni tež plakaty pšichizinjeli, je kotrymiž ša wustupjenje i zyrkwe namoławjachu a ewangelške šacžucze ranjachu. Tola hižo na hamžnym dnju buchhu tute plakaty pobarbjeny, a to zyle po šakoništu. Niz jenož šararjo, ale tež laikojo žadachu žebi wotštronjenje. A po tym so šta. Po hamžnych šabadach šakrocžichu po zylm Auerbachškim zyrkwiny wotriježu, hdyžkuli hwyobodnošmyhleni wustupichu.

W Soša w Rudnych horach bėchu hwyobodnošmyhleni šhromadžynu powoľali, kaž hny to tak šwuczeni. Chyžychu hyn luda šhromadžicz, w kotrejž mješche, kaž lėtaci a plakaty wofjewjachu, jedyn i Kamjeniczanski wučerjow rėczecz. Ale ta „hynka“, kotraž so wječor šendže, bė „6“ wofjow wulka. Tuž njemőžachu žanu šhromadžynu dzeržecz. Džen pošdžichu poľawajšche so rjann „Bethel-film“ šnuckneho mižionštwu. Wulka zyrkej bė pšhemaka ša te hyn, kotrejž bėchu pšichšche

wobľadacz tute wobraz so škutkowanj šchecziwanšche šubosče. Pšichi tym njemőže so tam w Soša wo wofebitym zyrkwiniškim šmyhlenju rėczecz; hny tam hamo cžakny byke, so i cžrjodami i zyrkwe wustupichu.

Pofažmy my dorocženi, so hmy hōdni našeho štareho cžestneho mjena „protestantjo“ a wučmy hwoju młodžynu je hłowom kaž i zylm šadzerženjom, so by wona bywa wšchudzom tam wěrna protestantiška, hdyž chzeja jej wěru hanicz abo wjacž.

Zyrkej a štat.

Sakša šnoda šhromadži so w Drježdžanach w tndženju po Jubilate, hnadž 13. meje.

Normegiska hwyeczi lėtka wofebity jubilej: Je 900 lėt dolho šchecziwanšta. 29. julija 1030 bijachu tam pola Stiklestad wulku bitwu. Normegiski kral Olav wojowajšche pšhecziwo normegskim hłownikam, kotřiz nochyžu do toho šwolicz, so pod jeho řnježštwom do wulkeho hynkeho normegšeho kraleštwu šjednocžicz a šdobom šchecziwanštu wěru pšichicz. Kral Olav namaka hmyercz w tutej bitwje. Niz dolho po tym paľ cžecžowachu jeho Normegizy jako martrarja šchecziwanšteje wěry a nationalneho rjeka. S zyrkwiczki, kotruž bėchu nad jeho rowom w Drontheimje natwarili, bu kathedrala, bu nationalna hwyatniza. Jubilejne hwyatocžnošče šmėja tohodla tež w Drontheimje hwoje řriedžichcz. Drontheimski dom so wobnowja a so na jubilejnym dnju šnowa pořwicz. Normegiska wšchnošcz, kotraž je šdobom šastupješka normegšteje štatneje zyrkwe, je na tute hwyatocžnošče pšheprohyla šastupještwu škandinawišeho lutherštwu a tnyh protestantiškich zyrkwjow dozyla, kotrejž maja i normegškej zyrkwju pocžahi. Nimo zyrkwiniškich hwyatocžnošczow pšichotuja tam tež zyl rynth bōle hwyetnych wuhotowanjow. — Tole je zyle wěšče jutrowna powěšcz w šutym cžaku, w kotrymž so telko njejutrowneho, njezyrkwišeho nješchecziwanšeho jewi.

Wšchelake i bliska a šaloša.

S wofjadom. Wot tu a tam pšichhadžeja powěšče wo jutrownym špěwanju tak na pšich. i Janichowškeje wofjady. To je pėtny, šarny naľožk. Ša modernymi naľožkami a wšchnejmi nėtkle nastajnje hladaja, štare dobre šabhwaja, šazpiwaja. Rač by byklo, bychmy-li so šak bōle a bōle tajkim šarnym, dobrym naľožkam pšichwobrocžili, je hajili a pėštowali, žebi a druhim ř radošcz i žohnowanju. — „Šserbški Žařnik“ pišche w hwojim 14. cžizle tež podrobnišeho wo jutrownym špěwanju w nastawku: „Šatšchowne špiwane“ a škwali džakowne „lube žowczja“. Jutrowne špěwanje by byklo pšchede wšchem nadawk młodnych holzow. Dozyla by dobre a špomozne byklo, by-li so našcha młodžina šabėrała i tajkim hajenjom šarnych, pėtnych pocžinkow. By i tym mēla nadawk škwalbny hōdny a žohnowanja poľny a njeby pšichšcha na wšchelake, šchtož njeje jeno njetriebawšche ale tež šchōdne.

Po jutrach. Šakso je telko młodžiny je šhule a šdobom tež telko je štaršchich domow. Šchto nėtk? Šdže nėtk? je prašchjenje, wofebje njedželški džen. Njech so młodžina hromadži do šchecziwanškich towarštwow młodžiny tam, hdyž tajke hny. A hdyž tajke njeřku, poštarajmy so, so by młodžina tajke řriedžichcz mēla. Cžak žebi je žada, doľež wōn tež telko pošchczuje, šchtož młodžynu rošbroži, rošprōšchi, jej njehojo, ju njepeštuo.